

2023

GODIŠNJI BILTEN

FEBRUAR 2024.

PRODUKтна BERZA AD

021 442-935

Bulevar oslobođenja 5, Novi Sad

www.proberza.com

REČ DIREKTORA

Poštovani članovi,

Sa ponosom Vam predstavljamo još jedan u nizu godišnji bilten. Nastavljamo sa tradicijom objavljivanja godišnjeg biltena koji je namenjen Vašem informisanju iz domena trgovanja berzanskim poljoprivrednim proizvodima.

Nadamo se da će Vam ovaj bilten i ove godine biti od koristi i pomoći u razumevanju dinamike i činilaca tržišnih dešavanja.

Proizvodna 2023. godina je iza nas i po tradiciji sumiramo utiske i rezultate poslovanja. Može se zaključiti da smo 102. godišnjicu Produktne berze Novi Sad obeležili u turbulentnom i izazovnom okruženju. Nije nova činjenica da je poljoprivredni sektor jedna od najrizičnijih privrednih grana. Sa jedne strane izložen je riziku vremenskih uslova i izražene neizvesnosti u pogledu proizvodnih rezultata, dok sa druge strane cene poljoprivrednih proizvoda pokazuju volatilnost kakvu ne možemo sresti kod industrijskih proizvoda.

Prošla 2023. godina donela je izazove čini se u svim segmentima. Prvo, u vezi sa samom proizvodnjom koja je bila izložena, u većini slučajeva, nepovoljnim agroekološkim uslovima i visokim cenama inputa. Nadalje, početak proleća navedene godine doneo je povećanu ponudu koja nije standardna za mesta na kojima se ugovara cena domaćih žitarica, što je sve zajedno uslovalo hronično nizak nivo cena.

Poremećaj u lancima logistike započet kovid krizom nastavio se kroz poremećene kanale logistike izazvane ratnim dešavanjima, što je uslovalo dalekosežne posledice u smanjenju cena robe, nedostatak prevoznih sredstava i dr. Sve ovo obeležilo je 2023. godinu.

Produktna berza Novi Sad nastojala je da kao i do sada bude mesto transparentne i efikasne trgovine kako bi se i u ovim izazovnim vremenima olakšalo poslovanje naših članova.

Ni u 2024. godini sa sigurnošću ne možemo predvideti uspostavljanje i normalizaciju u kanalima logistike, stabilizaciju cena inputa, pada kamatnih stopa, smanjenja inflatornog pritiska i dr. Sve gore navedene činjenice ukazuju da predstojeća 2024. godina za domaću poljop-

rivredu neće biti ni malo jednostavna.

Iskustva u 2023. godini pokazuju potrebu za transparentnim, sigurnim i efikasnim robno-berzanskim tržištem. Takođe, evidentna je i potreba za razvojem novih instrumenata trgovanja koji bi omogućili upravljanje rizikom poslovanja poljoprivrednih proizvođača/trgovaca.

Ciljevi Produktne berze Novi Sad su i u novoj godini usmereni na unapređenje poslovanja članova berze, a to su sigurno i efikasno berzansko trgovanje i pravovremeno informisanje tržišnih učesnika. Dalji razvoj i uvođenje novih instrumenata trgovanja kao i prethodne 102. godine planiramo zajedno u dogovoru sa članovima što daje garanciju da će novi instrumenti biti po meri poljoprivrednika.

Zahvaljujem se svim kolegama na posvećenom radu u kreiranju ove publikacije, kao i svim članovima Produktne berze na brojnim sugestijama, komentarima i predlozima.

Želim Vam uspešnu 2024. godinu i uspešno trgovanje na Produktnoj berzi Novi Sad.

Vlado Kovačević

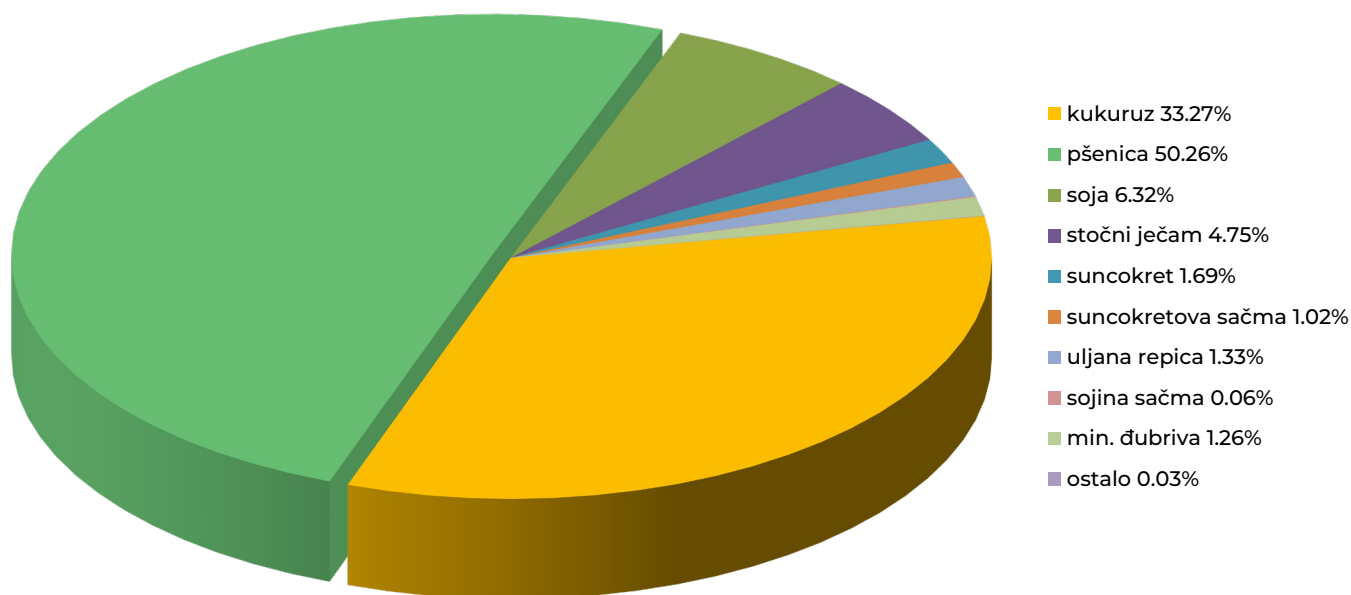
Dr. Vlado Kovačević
VD Direktor Produktne Berze ad

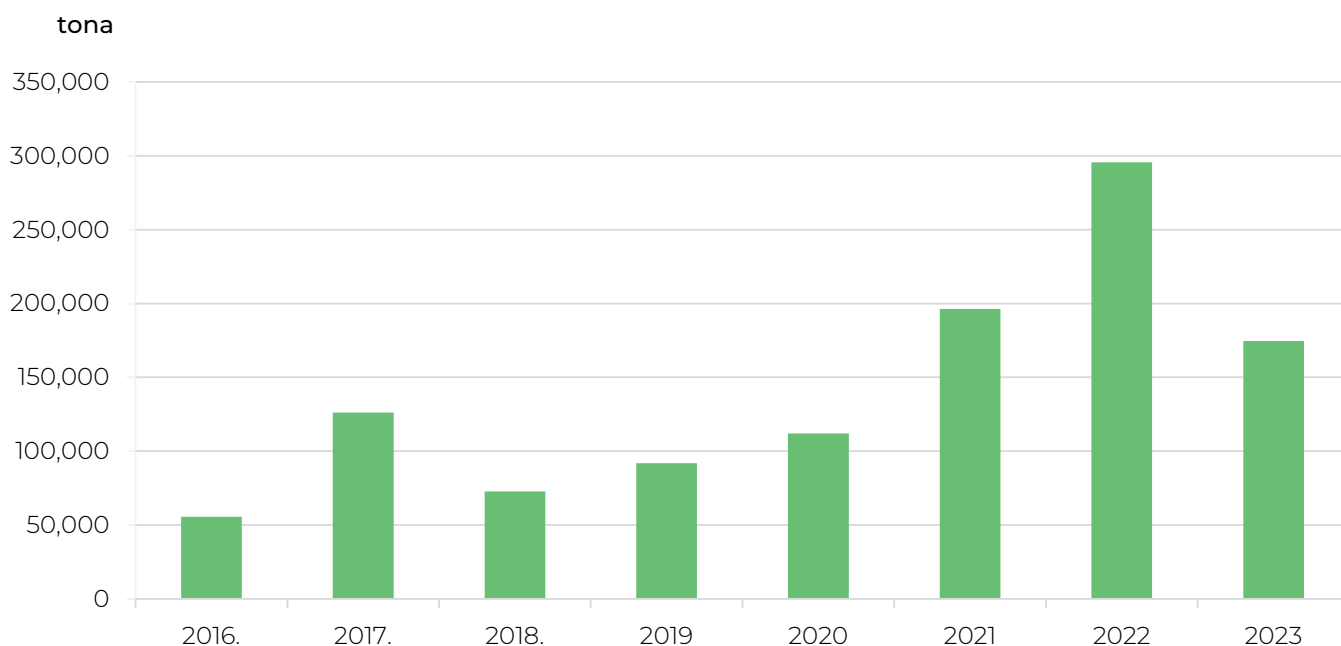
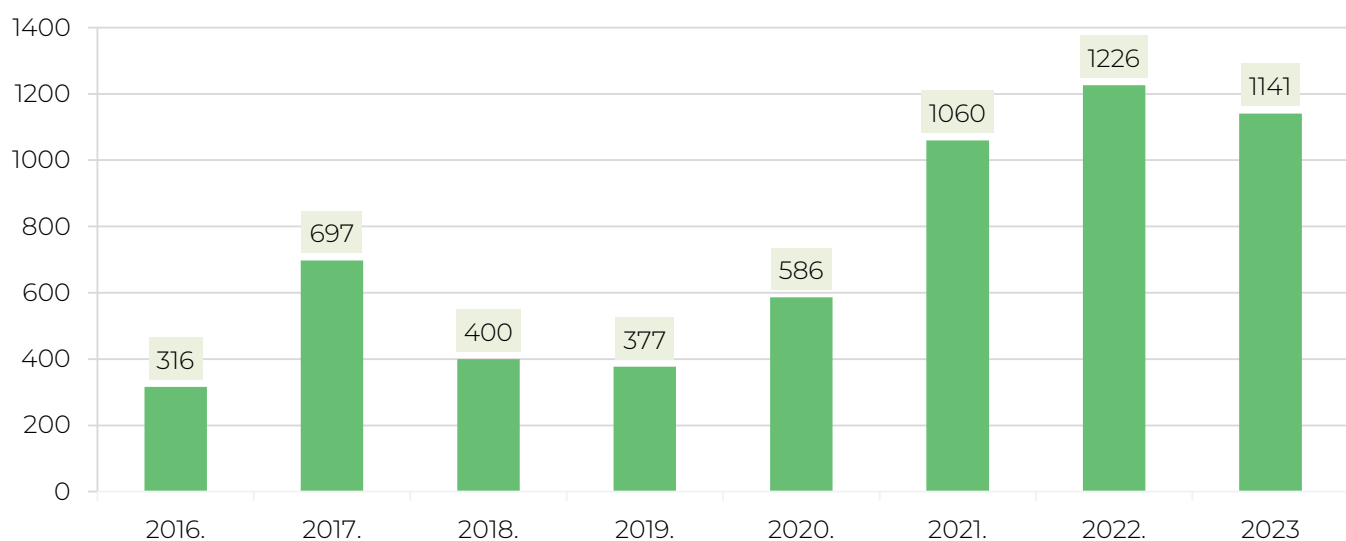
ROBNO-BERZANSKO TRŽIŠTE U 2023. GODINI

Tokom 2023. godine Produktna berza ostvarila je značajne rezultate u radu i u ovoj nepredvidivoj godini ostala pouzdan izvor tačnih, proverenih i pravovremenih informacija. Godina za nama bila je izuzetno neizvesna, budući da su geopolitička dešavanja u svetu u velikoj meri uticala na svetska tržišta, što je posledično imalo uticaj i na naše područje. U godini za nama količinski promet iznosio je 174.539,55 tona robe, što u odnosu na godinu dana ranije predstavlja pad obima prometa od 40,9%. Količinski se najviše trgovalo u novembru, kada je Republička direkcija za robne rezerve kupovala merkantilnu pšenicu u iznosu od 27.660,00 tona robe.

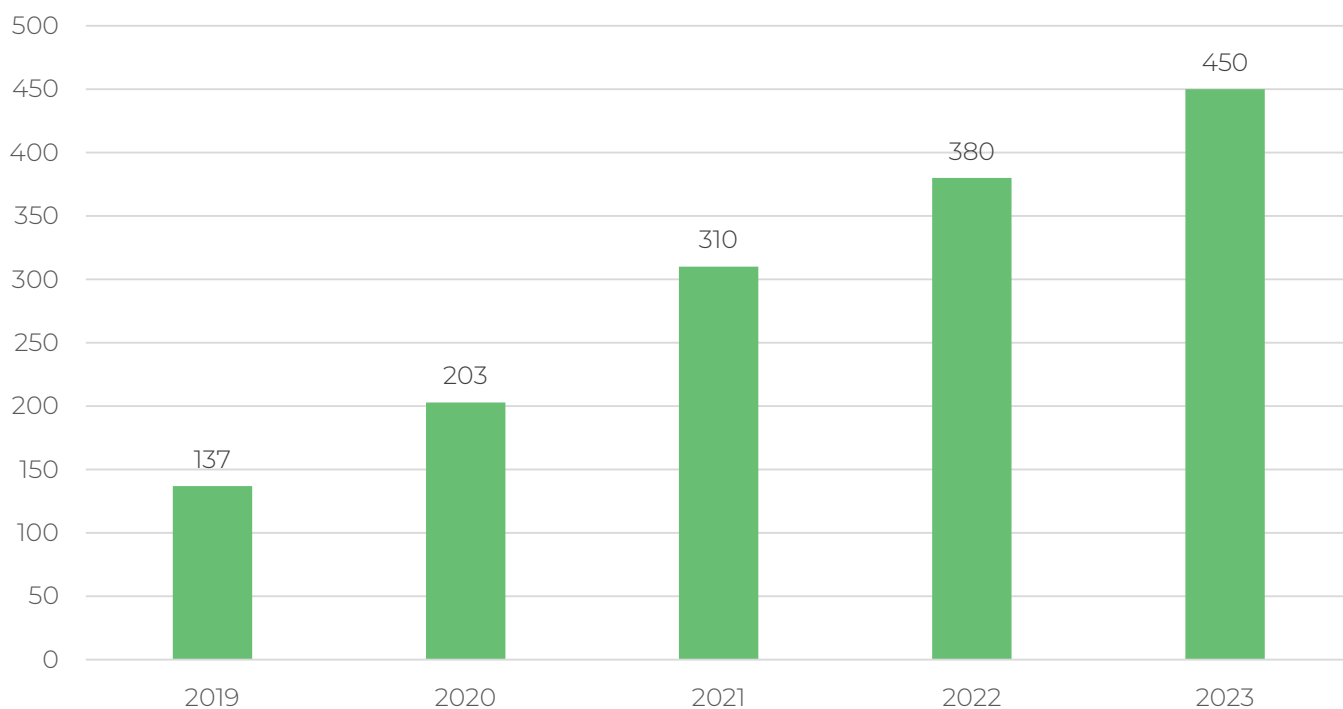
U ostvarenom godišnjem prometu, kao i prethodne godine, primarno mesto je zauzela pšenica sa 50,3% udela. Na drugom mestu našao se kukuruz sa 33,27%, a prati ga soja sa 6,32%. U toku godine zaključen je 1.141 robno – berzanski ugovor, 6,93% manje nego 2022. godine.

Tokom 2023. godine Produktna berza zaslužila je poverenje 450 aktivnih članova, što je u odnosu na prethodnu godinu povećanje od 18,4%. U odnosu na godinu dana ranije, čak 70 novih kompanija i poljoprivrednih gazdinstava u 2023. godini postalo je član Produktne berze. Broj izdatih potvrda o ceni takođe je rastao u odnosu na prethodnu godinu i to za 47,2%, pri čemu je izdato 187 potvrda o ceni.

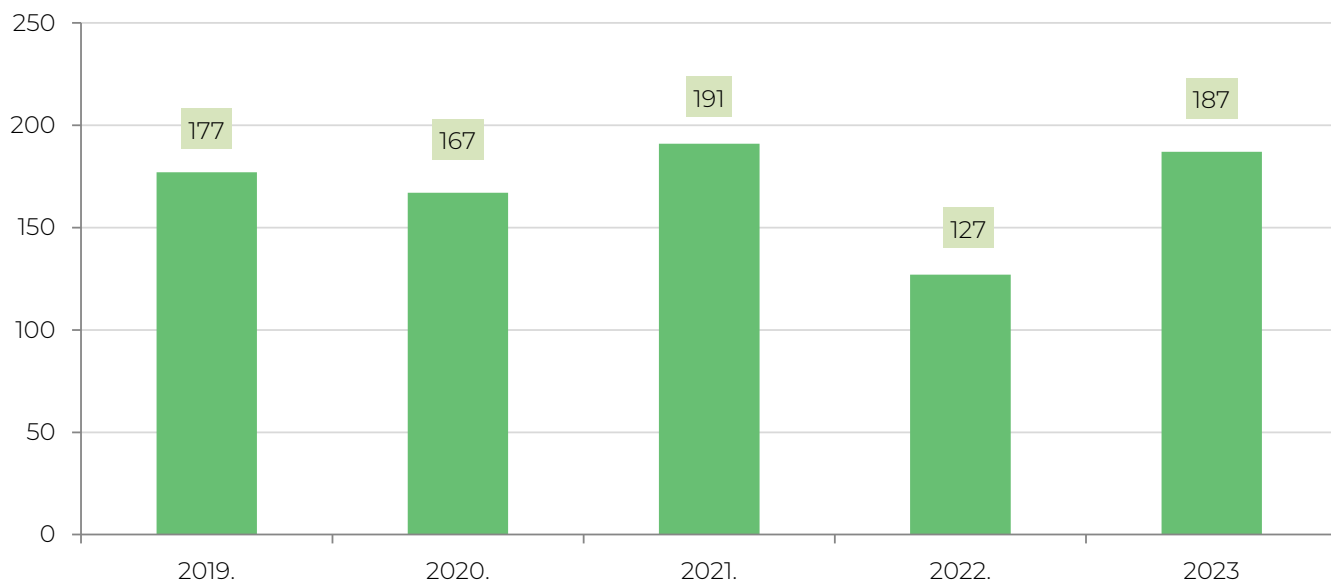

KOLIČINSKI OBIM PROMETA OD 2016. DO 2023. GODINE U HILJADAMA TONA**BROJ UGOVORA OD 2016. DO 2023. GODINE**

KRETANJE ČLANSTVA

BROJ IZDATIH POTVRDA O CENI U POSLEDNJIH PET GODINA

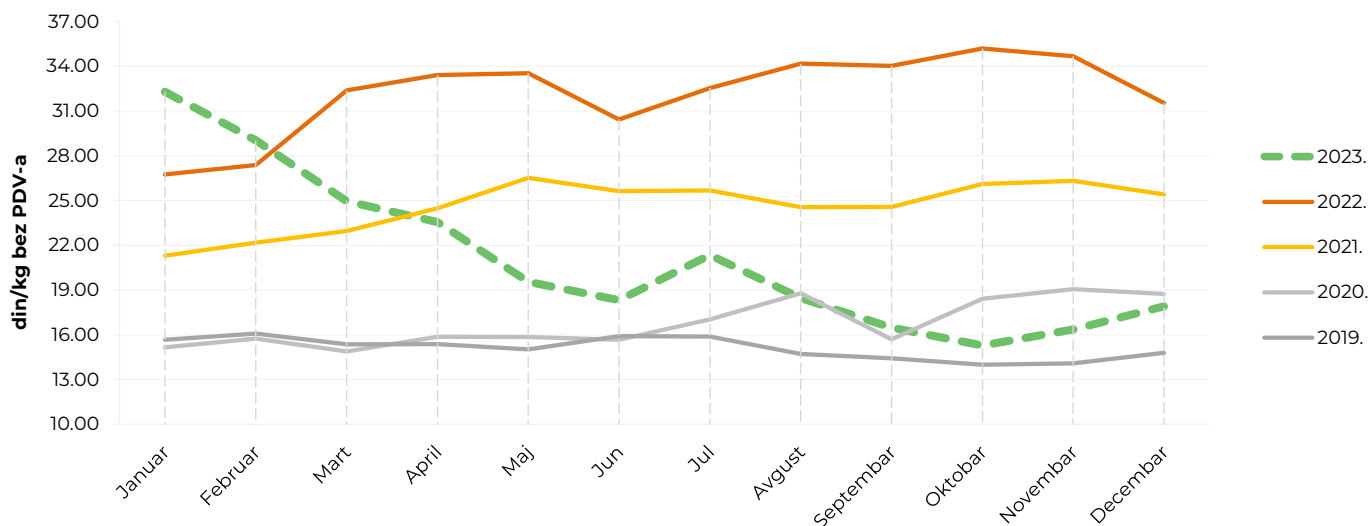

KUKURUZ

U toku 2023. godine prometovano je 58.067,00 tona kukuruza, pri čemu je najveći obim prometa zabeležen u oktobru, kada je istrgovano ukupno 7.818,00 tona robe. Najviši cenovni nivo kukuruz je dostigao početkom godine, u januaru, kada je cena kukuruza iznosila 33,50 din/kg bez PDV-a, dok je najniža cena ostvarena u oktobru ove godine, kada se kukuruzom trgovalo po ceni od 14,00 din/kg bez PDV-a.

KRETANJE CENE KUKURUZA U POSLEDNJIH 5 GODINA

I kvartal

Sam početak godine na tržištu kukuruza doneo je rast cene ove žitarice, te je tako u januaru i zabeležena maksimalna prometovana cena kukuruza u 2023. godini od 33,50 din/kg bez PDV-a. Međutim, kako je mesec odmicao, interesovanje za kupovinu kukuruza je jenjavalo, što je posledično dovelo do pada cene. U toku narednog meseca volatilnost je bila posebno izražena na tržištu kukuruza. Uprkos slabij ponudi i povećanoj tražnji domaćih prerađivača, ali i regionalnih izvoznika i trgovaca, cena je i u februaru beležila silazni trend. Tokom februara kukuruzom se trgovalo u cenovnom rasponu od 27,50 do 30,50 din/kg bez PDV-a. U martu je došlo do povećanja obima trgovanja kada je kukuruz u pitanju, te je tako on u ovom mesecu zauzeo vodeću poziciju u trgovanju kada su u pitanju primarne poljoprivredne kulture. Kada je u pitanju tražnja, najviše aktivnosti tokom marta bilo je

zabeleženo kod izvoznika i trgovaca, dok je udeo domaćih prerađivača bio znatno manji. U martu je prometovano ukupno 7.550,00 tona kukuruza, a cena je nastavila pad.

II kvartal

Za razliku od marta, kada je na robno – berzanskom tržištu bila prisutna velika aktivnost učesnika, Početak drugog kvartala obeležila je dosta mirnija situacija. Prva polovina meseca donela je pojačanu tražnju od strane izvoznika i trgovaca. Pored suvog kukuruza primetno je bilo i povećano interesovanje za kukuruz sa višim procentom vlage. Kukuruzom se u aprilu trgovalo u cenovnom opsegu od 22,60 do 24,00 din/kg bez PDV-a. Tokom sledećeg meseca bila je primetna slaba aktivnost učesnika na tržištu kukuruza, a nizak cenovni trend i razlika u kvalitetu nuđene i potraživane robe su dodatno otežavali zaključenje berzanskih ugovora. Sredinom juna primetan je bio porast cene kukuruza, ali i drugih primarnih poljoprivrednih kultura, budući da je došlo do porasta cena na svetskim tržištima u ovom periodu zbog suše u regionima proizvodnje dominantnih poljoprivrednih proizvoda. Ipak, u odnosu na prethodni mesec, pad cene kukuruza se nastavio, a u junu je kukuruz prometovan u cenovnom rasponu od 16,70 do 20,50 din/kg bez PDV-a.

III kvartal

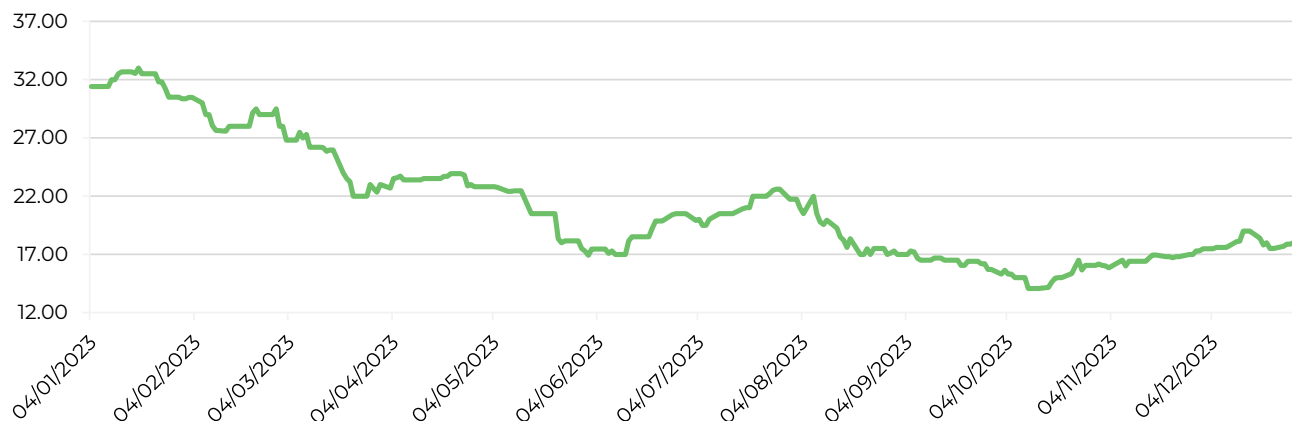
Mesec jul obeležilo je ukidanje sporazuma o izvozu žita preko Crnog mora, što je uticalo na svetska tržišta i dovelo do pomeranja cena na svetskim berzama, te je to posledično imalo odjek i na našem tržištu. Iako je početak meseca bio veoma miran, od treće nedelje jula dolazi do promene dinamike i povećanja aktivnosti, da bi krajem meseca ponuda opet bila slaba, a kupci se povukli. Ipak, nakon više meseci silaznog trenda, cena je u julu zabeležila rast u odnosu na mesec dana ranije, a trgovalo se u cenovnom opsegu od 19,50 do 22,60 din/kg bez PDV-a. U toku poslednje nedelje avgusta zaključen je prvi robno – berzanski ugovor za kukuruz rod 2023. godine. Rast cene iz meseca jula nije se nastavio i u avgustu, budući da su smanjena tražnja i povlačenje kupaca doprineli padu cene kukuruza. Poslednjeg meseca u kvartalu došlo je do povećanja tražnje u odnosu na ponudu, a kupci su najčešće bili zainteresovani za kukuruz novog roda. Ipak, zaključenje ugovora otežavalo je to što su prodavci najčešće nudili robu starog roda.

IV kvartal

U oktobru je ostvaren najveći mesečni promet kukuruza i on je u ovom mesecu iznosio 7.818,00 tona. Pored toga, u istom mesecu je zabeležena i minimalna godišnja trgovana cena za kukuruz koja je iznosila 14,00 din/kg bez PDV-a. U novembru je nastavljena povećana tražnja u odnosu na ponudu, pri čemu se kukuruz najviše potraživao na paritetu CPT luka/kupac. Kukuruzom se u novembru trgovalo u cenovnom rasponu od 15,70 do 17,30 din/kg bez PDV-a. I u poslednjem mesecu godine je ponuda bila dosta slabija od tražnje, a strukturu kupaca pretežno su činili izvoznici, trgovci i domaći prerađivači. Sredinom meseca primetan je bio i cenovni raskorak između ponude i tražnje, a poslednja nedelja decembra bila je izuzetno mirna uz smanjenje aktivnosti učesnika na tržištu. Kukuruzom se na kraju godine trgovalo u cenovnom rasponu od 17,20 do 19,00 din/kg bez PDV-a.

KRETANJE CENE KUKURUZA BEZ PDV-A TOKOM 2023. GODINE

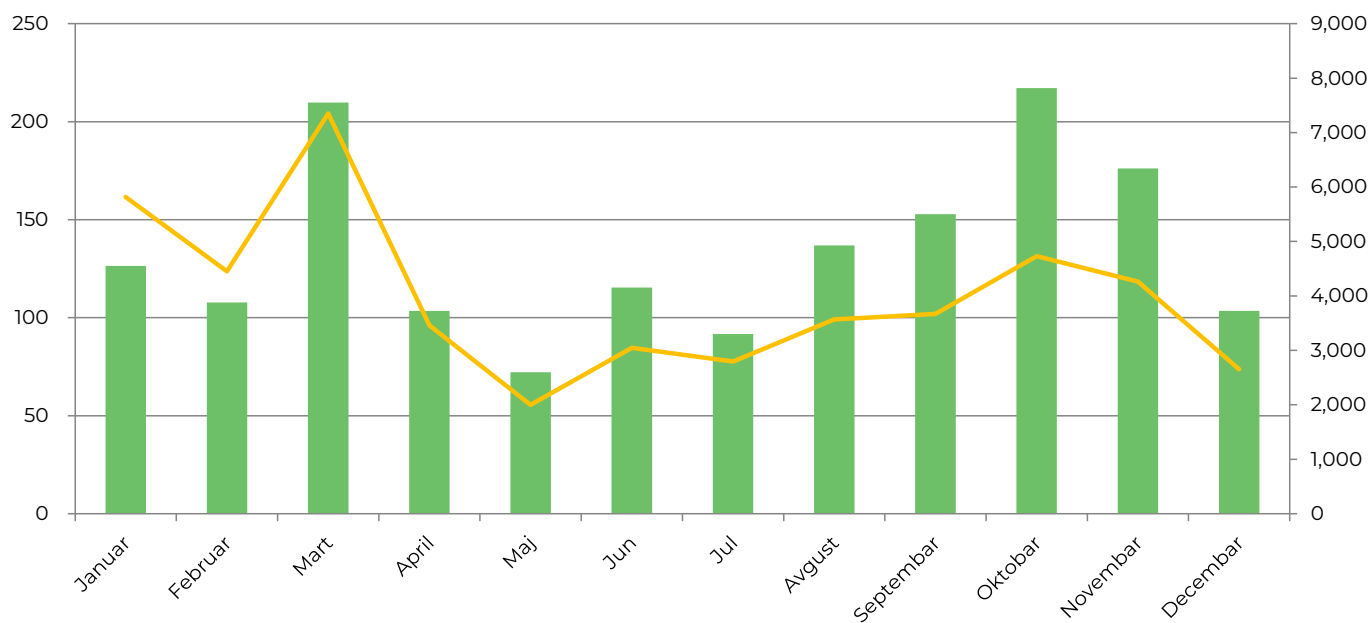
din/kg

KOLIČINSKI I FINANSIJSKI PROMET KUKURUZA ZA 2023. GODINU

mil. din

tona

MESEČNI PONDERI ZA KUKURUZ TOKOM 2023. GODINE

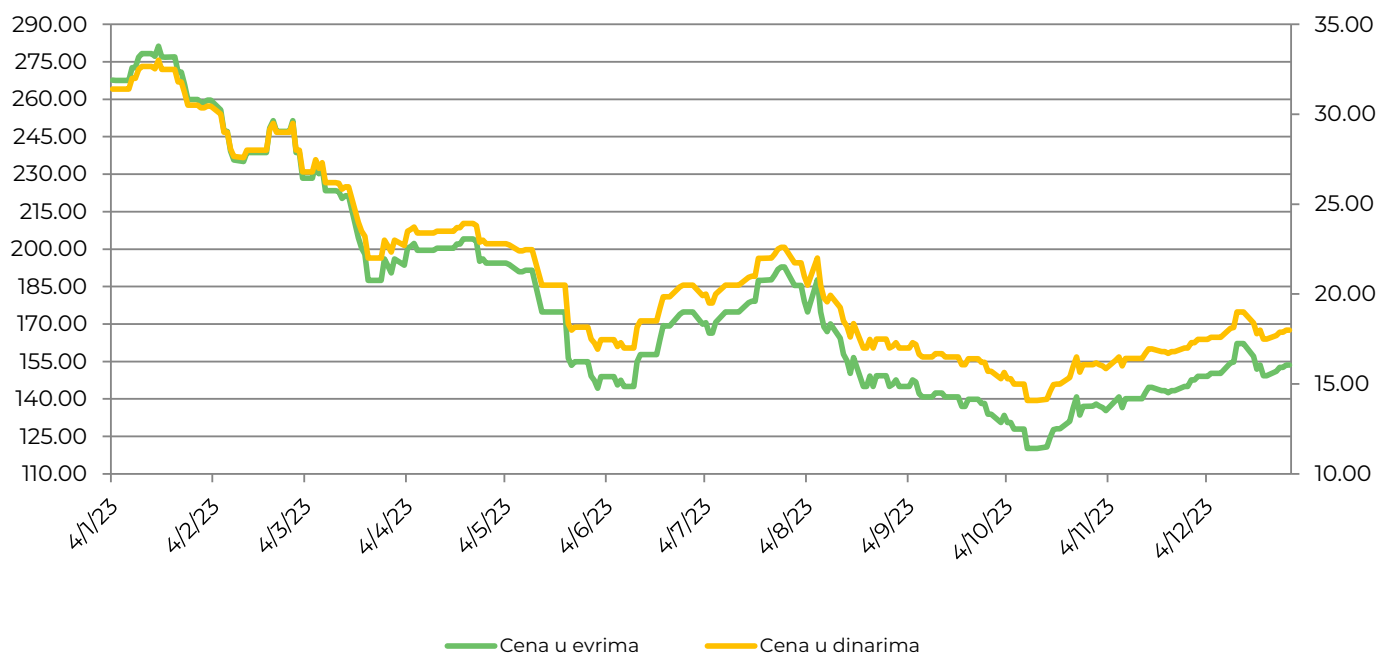

UPOREDO KRETANJE CENE KUKURUZA U DINARIMA I EVRIMA

€/t bez PDV-a

din/kg bez PDV-a

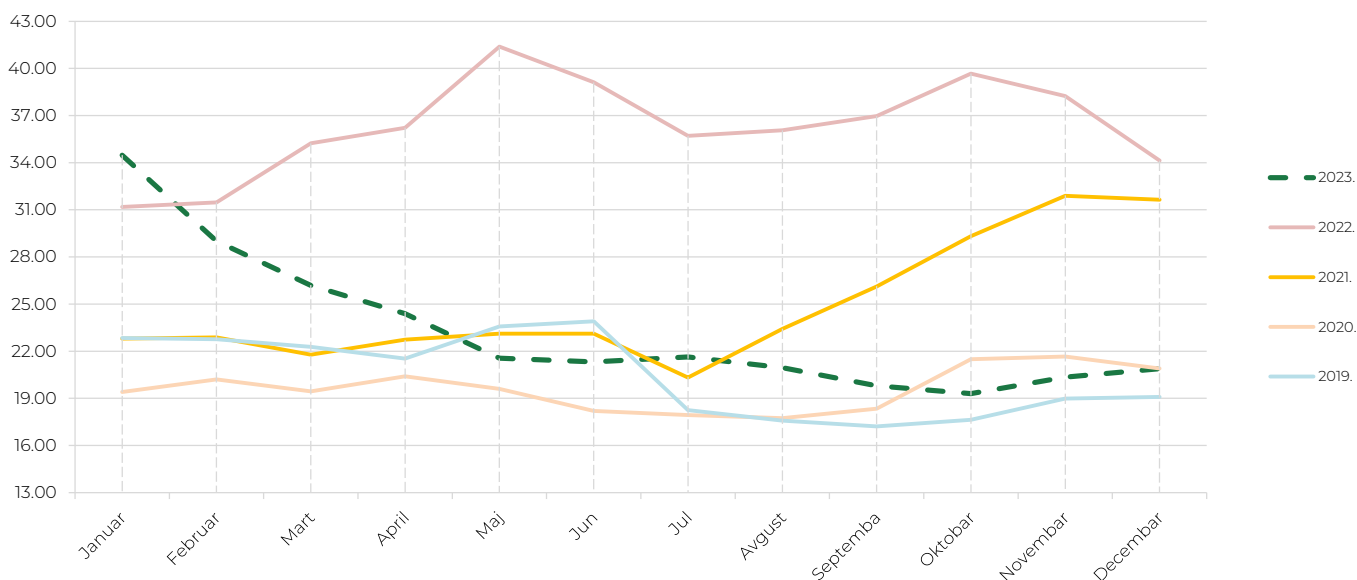
KUKURUZ U 2023. GODINI

OPIS	DATUM	DIN/KG SA PDV-OM	DIN/KG BEZ PDV-A	%
Cena na početku godine	10.01.2023.	35.20	32.00	Razlika:
Cena na kraju godine	28.12.2023.	19.80	18.00	-43.75%
Minimalna u 2023.	10.10.2023.	15.40	14.00	Razlika:
Maksimalna u 2023.	18.01.2023.	36.85	33.50	139.29%

PŠENICA

Na tržištu pšenice beleži se manji obim prometa u odnosu na prethodnu godinu, ali je ona ipak ove godine bila primarna kultura u trgovanju, sa prometovanih 87.720,00 tona robe. Pored redovnog prometa, Republička direkcija za robne rezerve vršila je ove godine kupovinu pšenice u cilju popune robnih rezervi. Za potrebe robnih rezervi je preko Produktne berze kupljeno 27.660,00 tona pšenice. Isključujući državne intervencije, preko Produktne berze tokom ove godine je prometovano 60.060,00 tona robe, što je u odnosu na godinu dana ranije pad količinskog prometa od 18,67%. Cenovni pik tokom 2023. godine zabeležen je u januaru sa cenom od 35,50 din/kg bez PDV-a, dok je najniža zabeležena cena ostvarena u oktobru na nivou od 18,50 din/kg bez PDV-a.

KRETANJE CENE PŠENICE U POSLEDNJIH PET GODINA

I kvartal

Početak godine je na tržištu pšenice, kao i kod kukuruza, doneo povećanu ponudu. U strukturi kupaca izostali su izvoznici, a nedostatak tražnje uticao je na cenovno kretanje, te se beleži pad cene u odnosu na prethodni mesec. U zavisnosti od parametara kvaliteta ovom žitaricom se trgovalo u cenovnom rasponu od 33,00 do 35,50 din/kg

bez PDV-a. Prve radne dane februara obeležio je gotovo potpuni izostanak tražnje na tržištu, ali je ubrzo došlo do potpune promene dinamike. Od sredine marta, strukturu kupaca su pored trgovaca i mlinova činili i izvoznici sa tražnjom na paritetu CPT luka, dok su se ponuđači povlačili sa tržišta. Značajno manja ponuda pšenice do kraja meseca uticala je na pad obima prometa, a trgovalo se u cenovnom opsegu od 22,50 do 28,00 din/kg bez PDV-a.

II kvartal

Na tržištu pšenice tokom aprila beležila se veća aktivnost ponuđača, dok je tražnja bila slabija i na nižem cenovnom nivou. Tražnja izvoznika i trgovaca bila je usmerena na pšenicu sa slabijim parametrima kvaliteta, dok su mlinari tražili visok kvalitet zrna. Pad cene se nastavio i u aprilu, a žitom se trgovalo u cenovnom rasponu od 22,50 do 26,50 din/kg bez PDV-a. Početkom maja tržište pšenice je bilo veoma dinamično, ali je već druga nedelja meseca donela smanjenje aktivnosti, uzrokovano iščekivanjem informacija u vezi sa dešavanjima na Crnomorskom koridoru. Produženje važenja sporazuma o Crnomorskom koridoru krajem meseca dovelo je do dodatnog pada aktivnosti učesnika na tržištu pšenice. Mesec jun obeležilo je prvo trgovanje pšenicom roda 2023. godine po ceni od 22,00 din/kg bez PDV-a.

III kvartal

Početak trećeg kvartala obeležila je žetva novog roda pšenice. Iščekivanje cenovnih kretanja kada je u pitanju novi rod doprinelo je suzdržanosti učesnika na tržištu početkom meseca, da bi zatim došlo do povećanja aktivnosti, te je pšenica bila primarna kultura u trgovanju u julu. U ovom mesecu je prometovano 8.900,00 tona pšenice. U avgustu je došlo do promene dinamike, te je bila приметna povećana ponuda u odnosu na tražnju, a smanjen broj kupaca doprineo je i padu prometa pšenice. Pšenicom se u avgustu trgovalo u cenovnom rasponu od 20,00 do 22,00 din/kg bez PDV-a. Septembar nije doneo povećanje aktivnosti na tržištu pšenice, jer je ono tokom čitavog meseca bilo mirno uz slabu aktivnost učesnika, a odnos ponude i tražnje je tokom čitavog meseca bio ujednačen. Cena je nastavila pad, a trgovalo se u cenovnom rasponu od 19,30 do 22,50 din/kg bez PDV-a.

IV kvartal

Slaba aktivnost učesnika nastavila se i u prvoj polovini oktobra, da bi tek od sredine meseca došlo do povećanja tražnje, pri čemu je aktivnost na strani ponude ostala slaba. Cena hlebnog zrna je početkom oktobra zabeležila svoj godišnji minimum, a najniža trgovana cena pšenice iznosila je 18,50 din/kg bez PDV-a. Tokom novembra pšenica je bila najtrgovanija kultura. U prvoj polovini meseca smenjivao se odnos ponude i tražnje, da bi u drugoj polovini meseca приметna bila povećana tražnja u odnosu na ponudu. Kupci su potraživali pšenicu različitih parametara kvaliteta, a njom se trgovalo u širokom cenovnom opsegu od 19,20 do 24,00 din/kg bez PDV-a. Poslednji mesec u godini započet je sa povećanom tražnjom u odnosu na ponudu, da bi se godina završila smanjenjem aktivnosti i na strani ponude i na strani tražnje. Pšenicom se u toku decembra trgovalo po ceni od 19,00 do 24,00 din/kg bez PDV-a u zavisnosti od parametara kvaliteta.

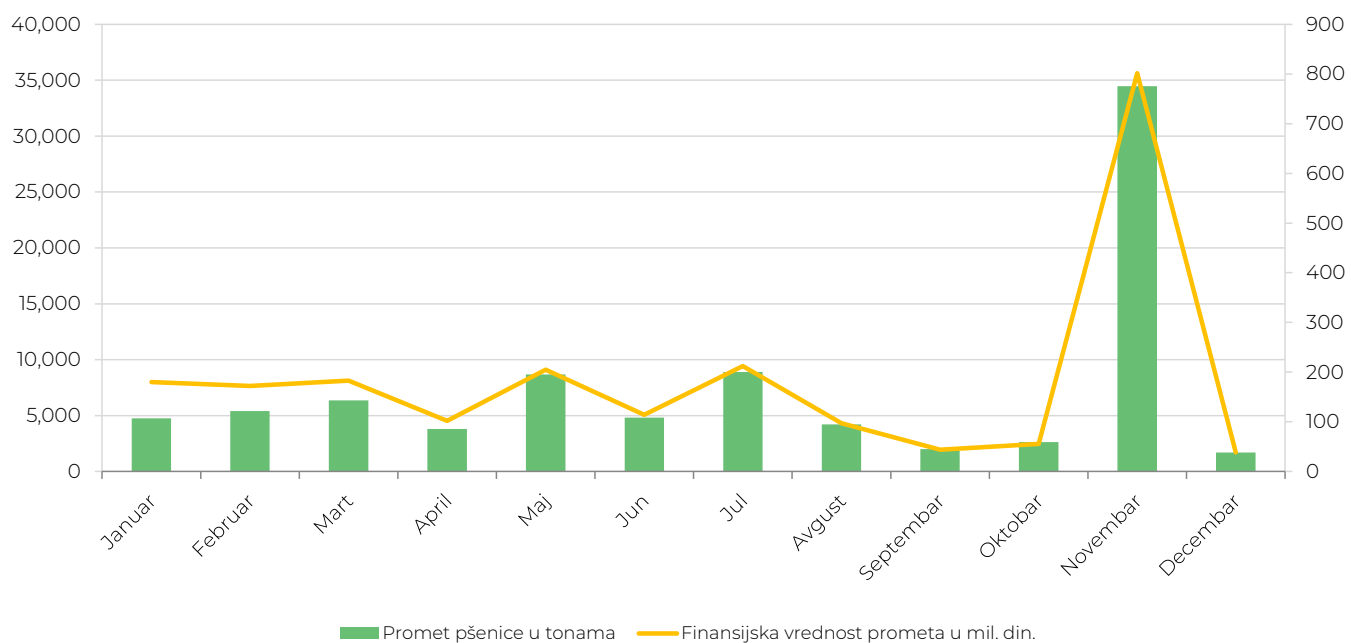
KRETANJE CENE PŠENICE BEZ PDV-A TOKOM 2023. GODINE

Din/kg
bez PDV-a

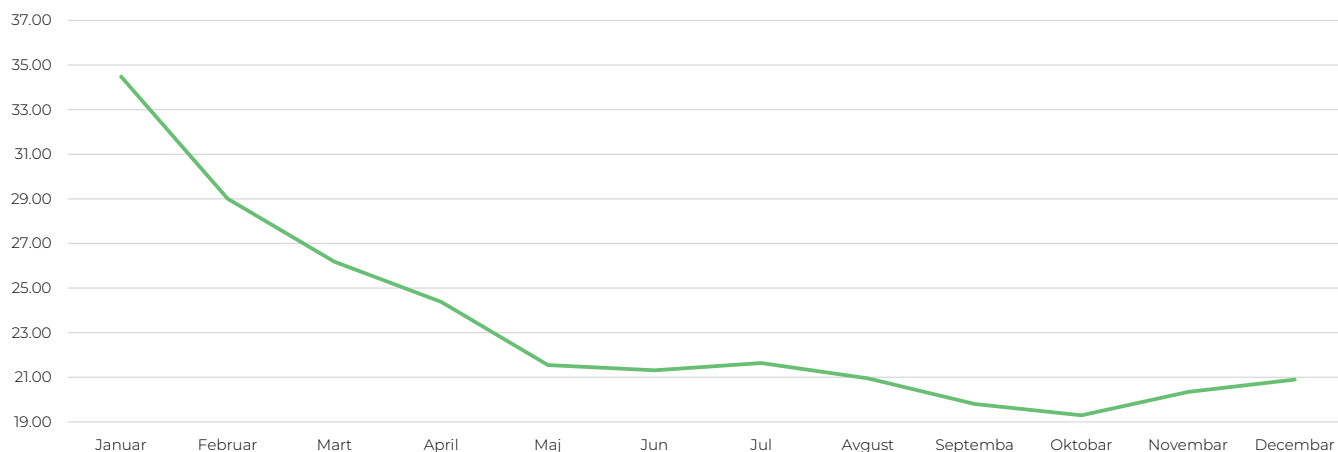
KOLIČINSKI I FINANSIJSKI PROMET PŠENICE ZA 2023. GODINU

tona

mil.din.

MESEČNI PONDERI ZA PŠENICU TOKOM 2023 GODINE

KRETANJE CENE PŠENICE U EVRIMA

eur/t

PŠENICA U 2023. GODINI

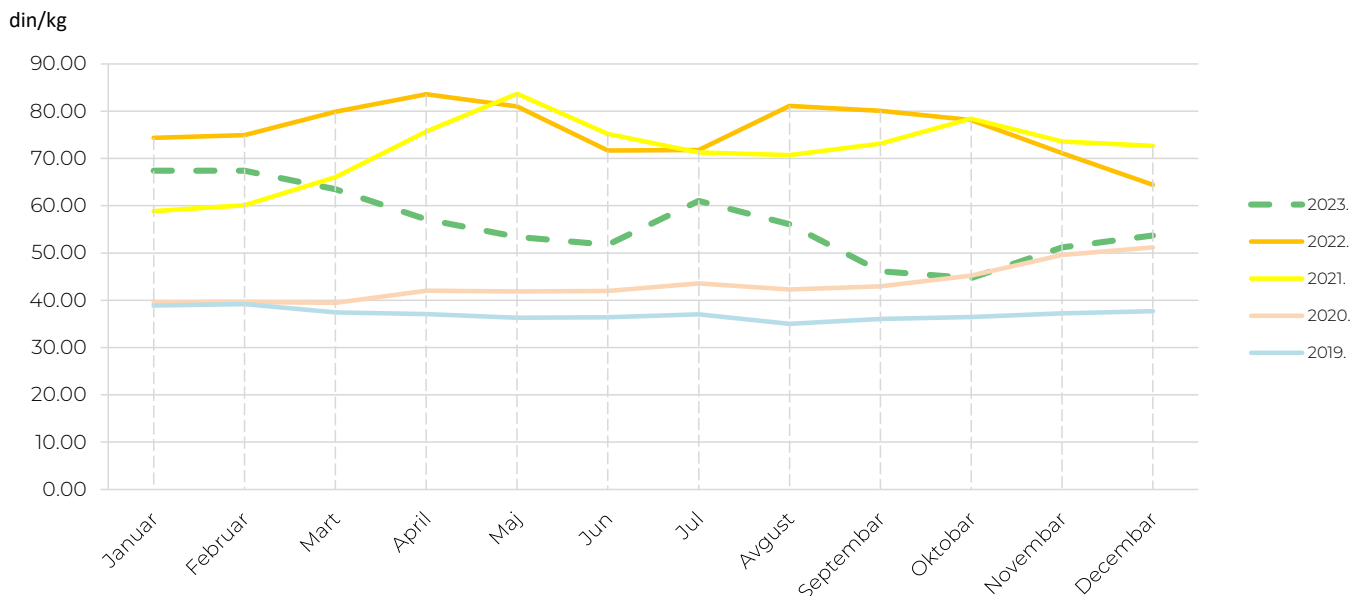
OPIS	DATUM	DIN/KG SA PDV-OM	DIN/KG BEZ PDV-A	%
Cena na početku godine	04.01.2023.	37.73	34.30	Razlika:
Cena na kraju godine	28.12.2023.	20.90	19.00	-44.61%
Minimalna u 2023.	03.10.2023.	20.35	18.50	Razlika:
Maksimalna u 2023.	12.01.2023.	39.05	35.50	91.89%

SOJA

U odnosu na 2022. godinu sojom se tokom protekle godine slabije trgovalo, a ukupni obim prometa iznosio je 11.039,00 tona robe, što je pad prometa od 24,18%. Sojinim zrnom najviše se trgovalo u oktobru, u istom mesecu kada je soja dostigla najnižu cenu u 2023. godini. Prva registrovana cena u godini bila je 67,50 din/kg bez PDV-a uz obračun kvaliteta, dok je poslednja prometovana cena soje iznosila 53,00 din/kg bez PDV-a uz obračun kvaliteta, te je od početka do kraja godine bio primetan pad cene od 21,48%.

KRETANJE CENE SOJE U POSLEDNJIH PET GODINA

I kvartal

Početak godine doneo je slabu ponudu sojinog zrna. Veća tražnja u odnosu na ponudu uticala je na to da cena zabeleži pozitivan trend u odnosu na kraj prethodne godine. Sredinom meseca, na tržištu se pojavila uvozna soja iz Hrvatske, te je interesovanje kupaca za ovom robom bilo povećano. U januaru je ova uljarica zabeležila svoju maksimalnu godišnju cenu koja je iznosila 67,50 din/kg bez PDV-a uz obračun kvaliteta. Već tokom sledećeg meseca došlo je do pada aktivnosti na tržištu soje, a cenovni spred ponude i tražnje je takođe bio prisutan na

tržištu, što je uticalo na količinski manje trgovanje ovom berzanskom robom. Za razliku od februara, u kome nije došlo do zaključenja robno – berzanskih ugovora za sojino zrno, u martu se trgovalo rodnom 2022. godine, ali i rodnom 2021. godine. Berzanski ugovori za soju rod 2022. godine zaključeni su u cenovnom rasponu od 62,50 do 64,50 din/kg bez PDV-a uz obračun kvaliteta.

II kvartal

April nije doneo puno promena u odnosu na mesec dana ranije, te je sojino zrno i dalje beležilo izuzetno mali udeo u trgovanju. Na strani tražnje našli su se domaći prerađivači i trgovci zainteresovani za manje lotove, a primetan je bio i negativan cenovni trend. U maju su se tokom celog meseca smenjivale slaba ponuda i tražnja, da bi tek krajem meseca došlo do nešto povećane tražnje i zaključenja više berzanskih ugovora za ovu uljaricu. Sojom se u maju trgovalo u cenovnom rasponu od 49,50 do 57,00 din/kg bez PDV-a uz obračun kvaliteta. Početkom juna primetna je bila nešto veća aktivnosti u odnosu na prethodni period, da bi već od druge nedelje meseca ponovo došlo do mirovanja na tržištu koje je potrajalo do kraja juna, a cena je nastavila pad i u ovom mesecu.

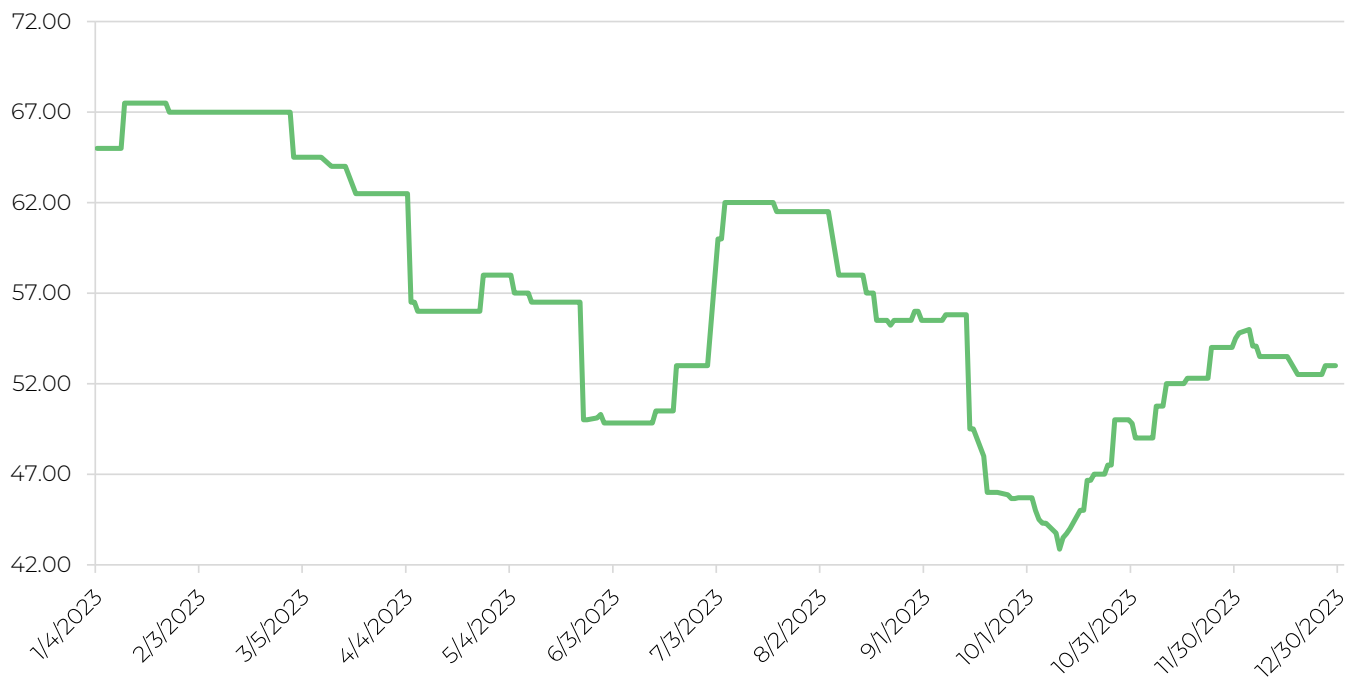
III kvartal

Tokom čitavog jula tržište soje je bilo mirno, pri čemu je ponuda bila veća u odnosu na tražnju, koja je bila slaba i na nižem cenovnom nivou. Berzanski ugovori zaključeni su u cenovnom rasponu od 60,00 do 62,00 din/kg bez PDV-a uz obračun kvaliteta, a u odnosu na mesec dana ranije, primetan je bio cenovni rast od 17,87%. Tokom prve tri nedelje avgusta ponuda sojinog zrna je bila primetno povećana, dok je tražnja bila slaba ili je potpuno izostajala, pri čemu je cena imala promenljiv pravac kretanja. Sredinom septembra došlo je do zaključenja prvog robno – berzanskog ugovora za novi rod soje, što je dovelo do promene dinamike i znatnog povećanja aktivnosti na tržištu, budući da su kupci najčešće potraživali soju rod 2023. godine. Sojom rod 2022. godine se trgovalo u cenovnom opsegu od 55,50 do 55,80 din/kg bez PDV-a uz obračun kvaliteta, dok je rod 2023. godine prometovan u cenovnom rasponu od 45,50 do 49,50 din/kg bez PDV-a uz obračun kvaliteta.

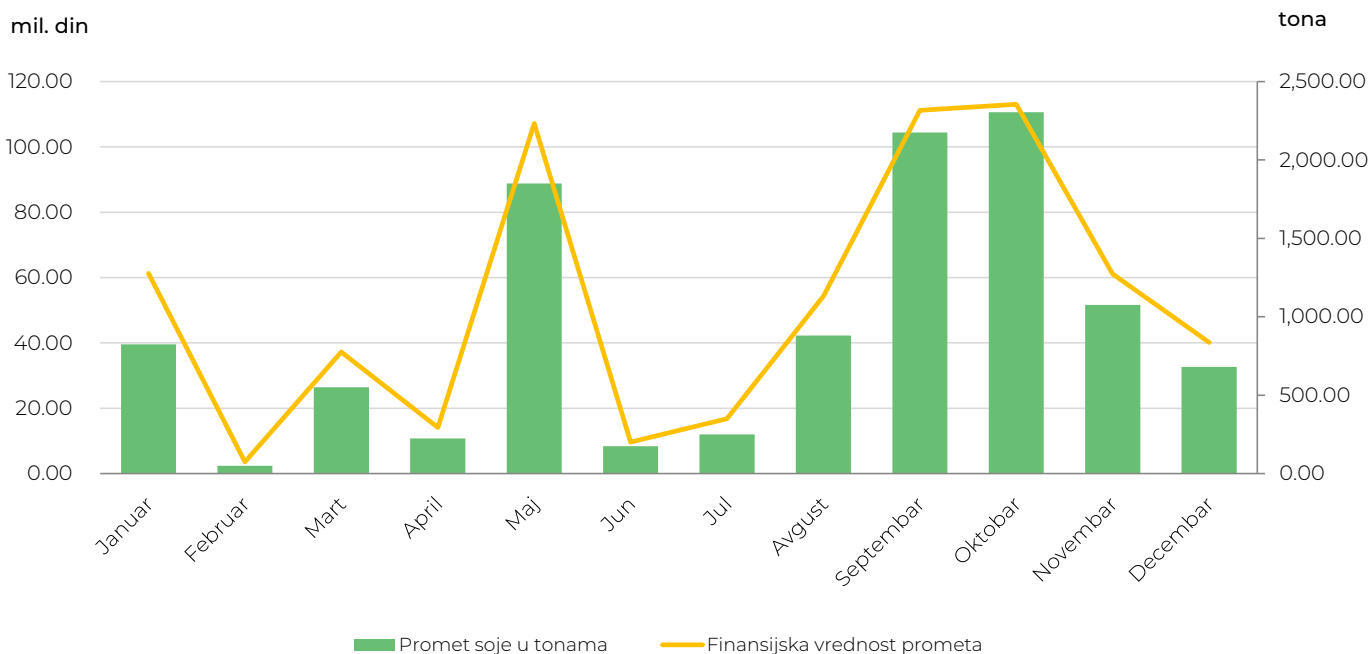
IV kvartal

U oktobru je najviše volatilnosti na tržištu bilo upravo na tržištu soje. Početkom oktobra tražnja je bila slaba i na nižem cenovnom nivou u odnosu na ponudu. U drugoj nedelji meseca sojino zrno zauzima primat u trgovanju, ali se beleži cenovni pad. Negativan cenovni trend doveo je do povlačenja ponuđača, dok je tražnja ostala izražena do kraja meseca. Oktobar je bio mesec sa najvećim zabeleženim prometom soje u toku godine koji je iznosio 2.304,00 tone robe. Ipak, cena je u oktobru zabeležila minimum od 42,80 din/kg bez PDV-a uz obračun kvaliteta. U novembru i decembru je došlo do pada aktivnosti na tržištu ove uljarice i nije bilo veće aktivnosti ponuđača i kupaca. Krajem decembra bila je primetna tražnja za sojinim zrnom na paritetu CPT, a sojom se krajem godine trgovalo u cenovnom opsegu od 52,50 do 55,00 din/kg bez PDV-a uz obračun kvaliteta.

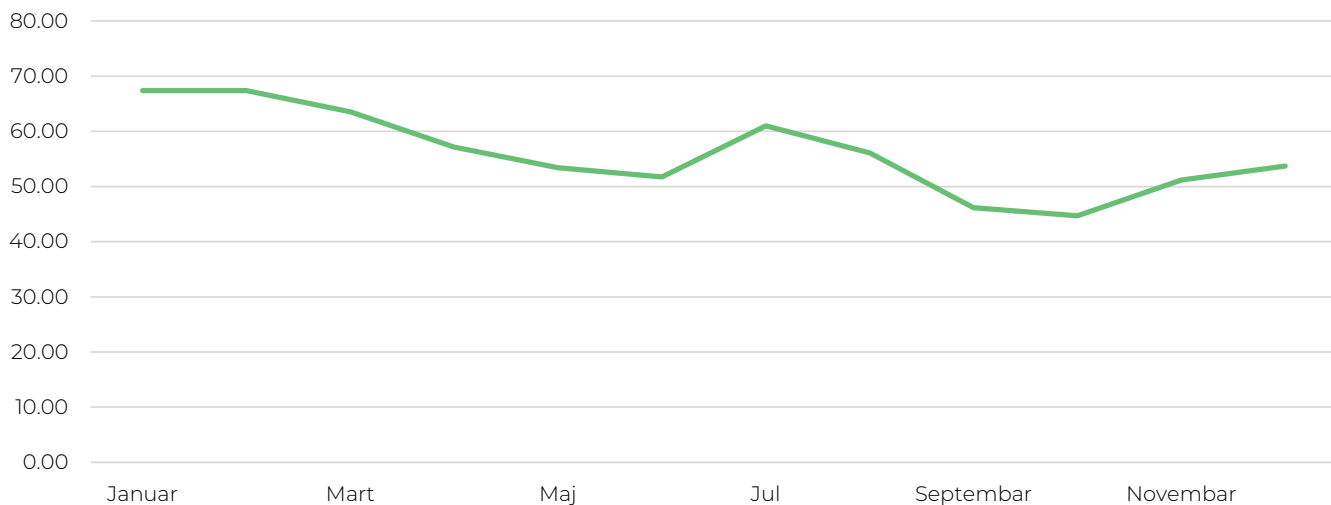
KRETANJE CENE SOJE BEZ PDV-A TOKOM 2023. GODINE

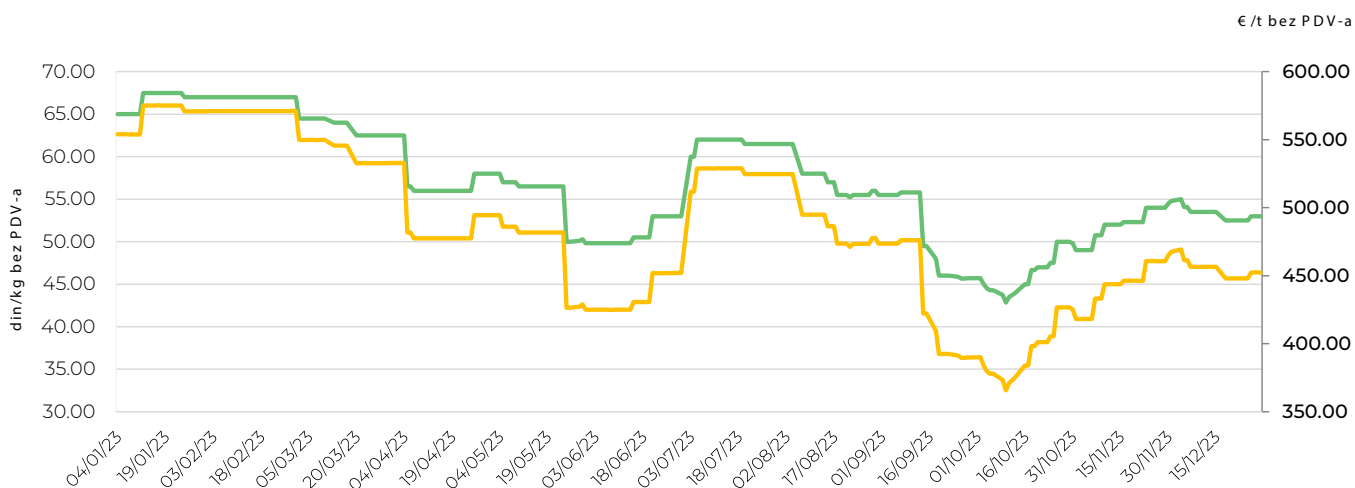
KOLIČINSKI I FINANSIJSKI PROMET SOJE ZA 2023. GODINU

MESEČNI PONDERI ZA SOJU TOKOM 2023. GODINE

UPOREDO KRETANJE CENE SOJE U DINARIMA I EVRIMA

SOJA U 2023. GODINI

OPIS	DATUM	DIN/KG SA PDV-OM	DIN/KG BEZ PDV-A	%
Cena na početku godine	12.01.2023.	74.25	67.50	Razlika:
Cena na kraju godine	26.12.2023.	58.30	53.00	-21.48%
Minimalna u 2023.	10.10.2023.	47.08	42.80	Razlika:
Maksimalna u 2023.	17.01.2023.	74.25	67.50	57.71%

SAČME

Početkom 2023. godine suncokretova sačma sa 33% proteina trgovana je po ceni od 35,50 do 36,50 din/kg bez PDV-a, uz jasnu tendenciju rasta cene. Povećana tražnja uz male količine robe koja je bila spremna za isporuku, uticale su na nastavak rasta cene u februaru i takva situacija zadržala se do sredine meseca. Tokom aprila došlo je do cenovnih oscilacija suncokretove sačme na tržištu, uslovljenih periodično povećanom potražnjom i manjim količinama robe spremne za promptnu isporuku. Jun je doneo uzlazni trend cene, da bi u julu bila zabeležena najviša prometovana cena suncokretove sačme u 2023. godini koja je iznosila 41,00 din/kg bez PDV-a. Usledilo je smanjenje aktivnosti na tržištu suncokretove sačme, da bi u novembru ponovo došlo do zaključenja robno – berzanskog ugovora, ali po do sada najnižoj postignutoj ceni od 30,50 din/kg bez PDV-a. Krajem godine suncokretova sačma izazvala je nešto više interesovanja, a njom se trgovalo u cenovnom rasponu od 30,50 do 31,50 din/kg bez PDV-a.

Sojinom sačmom sa 44% proteina trgovalo se po ceni od 56,00 din/kg bez PDV-a, a zaključen je samo jedan robno – berzanski ugovor za količinu od 100 tona robe.

STOČNI JEČAM

Trgovanje stočnim ječmom u 2023. godini započeto je po ceni od 29,50 din/kg bez PDV-a, što je ujedno bila i najviša cena stočnog ječma ostvarena u 2023. godini. Nakon toga, na tržištu stočnog ječma primetan je bio negativan cenovni trend. Gotovo potpuni izostanak tražnje u martu uticao je na izrazito mali obim prometa, a trgovalo se stočnim ječmom sa hektolitrom manjim od 62kg. I u narednim mesecima zadržao se trend slabe tražnje i pada cene. Usled žetve novog roda ječma, u drugoj polovini juna došlo je do značajnog povećanja aktivnosti i tada je ječam zauzeo primarno mesto u trgovanju. Stočnim ječmom rod 2023. godine se trgovalo u cenovnom rasponu od 16,90 do 17,00 din/kg bez PDV-a. Ipak, u poslednjoj nedelji juna ponovo je došlo do smanjenja aktivnosti. U julu je došlo do blagog povećanja cene, da bi do kraja godine aktivnost na tržištu stočnog ječma bila slaba. S obzirom na kvalitet ječma u godini za nama, najviše robno – berzanskih ugovora zaključeno je za ječam sa manjom hektolitarskom masom od 62kg i to u cenovnom rasponu od 15,20 do 34,00 din/kg bez PDV-a.

ĐUBRIVA

U toku 2023. godine ukupno je prometovano 2.207,00 tona đubriva na robno – berzanskom tržištu. U odnosu na 2022. godinu, ukupan obim prometa mineralnih đubriva bio je za 24,4% manji. Najveći udeo u trgovanju zauzelo je đubrivo u formulaciji NPK, koje je trgovano u ukupnoj količini od 1.029,00 tona robe. Od ostalih đubriva, zaključeni su ugovori i za UREU, AN i MAP.

NPK je tokom 2023. godine bilo najzastupljenije đubrivo u trgovanju. Godinu je započelo sa cenom od 85,94 din/kg bez PDV-a za formulaciju NPK 16:16:16, a krajem godine isto đubrivo prometovano je po ceni od 54,66 din/kg bez PDV-a. NPK 15:15:15 prometovan je u septembru po ceni od 56,42 din/kg bez PDV-a. NPK 20:20:0 prometovano je u oktobru po ceni od 51,73 do 52,32 din/kg bez PDV-a.

Berzanski ugovori za AN zaključeni su u cenovnom rasponu od 35,27 do 84,72 din/kg bez PDV-a u zavisnosti od pakovanja, pri čemu je primetan bio pad cene kako se godina bližila kraju. Najviša ostvarena cena zabeležena je početkom godine i iznosila je 84,72 din/kg bez PDV-a.

Kada je u pitanju UREA, prometovano je ukupno 808,00 tona robe. Berzanski ugovor u januaru zaključen je po ceni od 76,29 din/kg bez PDV-a. Nakon toga, cena je konstantno beležila negativan trend, a najniža cena zabeležena je u novembru kada se ovim đubrivom trgovalo po ceni od 50,07 din/kg bez PDV-a.

Kada je u pitanju đubrivo u formulaciji MAP 12:52, ugovori su zaključeni isključivo na paritetu CPT kupac i to u cenovnom rasponu od 82,64 do 85,78 din/kg bez PDV-a.

ULJANA REPICA

U aprilu su zaključena dva berzanska ugovora za uljanu repicu rod 2022. godine u cenovnom rasponu od 48,09 do 49,26 din/kg bez PDV-a. Prvi ugovor za uljanu repicu rod 2023. godine zaključen je u junu na cenovnom nivou od 40,00 din/kg bez PDV-a. Tokom meseca jula primetna je bila povećana tražnja za uljanom repicom, dok je ponuda bila slaba, te je to doprinelo rastu cene. Maksimalna cena dostignuta je upravo u ovom mesecu i iznosila je 46,89 din/kg bez PDV-a. Nakon toga došlo je do pada aktivnosti na tržištu uljane repice, a cena je beležila negativan cenovni trend. U avgustu uljana repica je prometovana u cenovnom opsegu od 43,37 do 46,30 din/kg bez PDV-a.

SUNCOKRET

Tokom avgusta zaključen je i prvi berzanski ugovor za suncokret rod 2023. godine na paritetu CPT kupac uz plaćanje odmah po isporuci po ceni od 40,85 din/kg bez PDV-a. Nakon toga dolazi do povećanja interesovanja za ovom robom, pa je suncokret u septembru činio 21,91% ukupnog obima prometa, a njime se trgovalo u cenovnom rasponu od 38,00 do 40,00 din/kg bez PDV-a. Nakon toga došlo je do pada aktivnosti na tržištu, a poslednji berzanski ugovor za suncokretovo zrno zaključen je u oktobru po ceni od 38,20 din/kg bez PDV-a.

STOČNO BRAŠNO

Od ostalih roba u 2023. godini preko Produktne berze se trgovalo još i stočnim brašnom. Robno– berzanski ugovor zaključen je u decembru za manje količine stočnog brašna po ceni od 13,30 din/kg bez PDV-a. Zaključen je i jedan berzanski ugovor za stočno brašno u rinfuzi u februaru po ceni od 26,00 din/kg bez PDV-a.

